

Zaaknummer: Z/20/044913
Documentnummer: 195660
Datum: 30 juni 2020
Onderwerp: Financiële
impact coronacrisis
Bijlage(n): tabel financiële
impact -

42

Geachte Raad,

Inleiding en samenvatting

In deze brief geven wij op hoofdlijnen een analyse van de impact van de coronacrisis op de begroting van de gemeente Voorschoten. Dit doen wij aan de hand van een aantal scenario's zoals de gemeenteraad heeft gevraagd te doen.

Op 18 mei 2020 heeft de gemeenteraad een eerste informatiebrief ontvangen over de financiële gevolgen van de coronacrisis voor de begroting van Voorschoten. In deze brief schetsten wij twee scenario's, één waarin de crisis drie maanden zou duren, en één zes maanden. Het eerste scenario in deze brief is al door de actualiteit ingehaald. In deze brief doen wij een inschatting van het financiële effect van de crisis voor héél 2020 en 2021. Dit doen wij aan de hand van twee scenario's van het CPB. Hieronder de samenvatting van het financiële effect per scenario per jaar, een toelichting hierop volgt in de rest van de brief.

Financieel effect 2020	scenario 1	scenario 2
Compensatie	-200	-260
Geen compensatie	-195	-295
Totaal	-395	-555

Tabel 1 verwacht financieel effect coronacrisis 2020 in twee CPB scenario's wel of geen compensatie rijk, bedragen x € 1000

Financieel effect 2021	scenario 1	scenario 2
	-555	-1010

Tabel 2 verwacht financieel effect coronacrisis 2021, bedragen x € 1000.

Toelichting

Net als op het moment van de eerste brief zijn er nog steeds onzekerheden over de financiële impact van de coronacrisis op de gemeente Voorschoten.

Een aantal ontwikkelingen zijn positief:

- Het aantal besmettingen, ziekenhuisopnames en overlijdensgevallen als gevolg van het COVID 19 virus laat in Nederland al geruime tijd een dalende trend zien.
- Sinds 2 juni zijn restaurants, café's, theaters, musea en bioscopen (onder voorwaarden) weer open voor publiek
- Steeds meer landen in Europa openen hun grenzen, zodat een vakantie deze zomer in deze landen misschien ook weer tot de mogelijkheden hoort.

Compensatie rijk

Het rijk heeft aangekondigd dat het uitgebreide pakket aan steunmaatregelen (TOZO, NOW en TOGS) is verlengd tot 31 augustus 2020 (TOZO tot 31 september 2020) en in de meicirculaire 2020 heeft het rijk aangekondigd provincies, gemeenten en waterschappen in 2020 te compenseren voor de kosten van de coronacrisis. Het rijk stelt in 2020 voor de periode 1 maart tm 1 juni € 566 miljoen beschikbaar ter compensatie van :

- Gederfde inkomsten toerismebelasting (€ 100mln) en parkeren (€ 125 mln) .
- Meerkosten jeugd en wmo (€ 144 mln).
- Noodopvang kinderen van ouders met cruciale beroepen en kwetsbare kinderen (€ 23 mln).
- Gederfde inkomsten Sociale Werkbedrijven (€ 90 mln).
- Kosten in stand houden lokale en regionale culturele infrastructuur, zoals o.a. bibliotheken, muziekscholen, musea, stadsschouwburgen en filmhuizen (60 mln).

Welk bedrag welke gemeente krijgt is op dit moment onbekend. Hierover worden de gemeenten in de septembercirculaire van het gemeentefonds geïnformeerd.

Compensatie die al eerder door het rijk is aangekondigd betreft onder meer de vergoeding van de uitvoeringskosten van de TOZO regeling, € 2 miljard tot 1 juni en compensatie kwijtschelden huur sportverenigingen € 90 miljoen (deze wordt op dit moment uitgewerkt en besluitvorming over kwijtschelding in BW wordt voorbereid).

Economische krimp

Ondanks de positieve ontwikkelingen en een eerste beeld van compensatie door het rijk is de verwachting dat de Nederlandse economie hard geraakt worden door de crisis. Het CPB verwacht volgens een viertal scenario's in 2020 een krimp van de Nederlandse economie van tussen de 1,2% en 7,3% (ondanks de steunmaatregelen van het rijk) en ook het werkloosheidspercentage zal naar verwachting fors stijgen. Ook De Nederlandsche Bank voorziet een krimp van 6,4% in 2020 gevolgd door een groei van de economie in 2021 met 2,9%.

Scenario's CPB

In deze notitie geven wij een inschatting van het financiële effect van de coronacrisis op de begroting van Voorschoten in 2020 en 2021. Dit doen wij aan de hand van scenario twee en vier

van de vier scenario's die het CPB eind maart 2020 heeft geschetst¹. (Wij kiezen in deze brief voor scenario twee en vier, het eerste scenario is achterhaald door de werkelijkheid. De keuze voor twee en drie is arbitrair. Wij hebben gekozen voor twee omdat dit scenario meer afwijkt van scenario vier dan scenario drie)

- Scenario twee gaat ervan uit dat de contactbeperkingen zes maanden duren. In dit scenario is er sprake van een daling van het BBP in 2020 van -5% gevolgd door een groei in 2021 van 3,8%. In scenario twee stijgt de werkloosheid van 4,2% in 2019 tot 5,3% in 2021,
- In scenario vier duren de contactbeperkingen 12 maanden en krimpt de economie in zowel 2020 als in 2021 met resp. -7,3 en -2,7%. In het vierde scenario stijgt de werkloosheid naar 9,4% in 2021.

Uitgangspunten

In de tabel in de bijlage geven wij een inschatting van het financiële effect in 2020 en 2021 voor onderwerpen waar de coronacrisis naar verwachting de grootste impact zal hebben voor beide scenario's. Bij het opstellen van de tabel is uitgegaan van een aantal uitgangspunten.

- De huidige door de gemeenteraad vastgestelde begroting 2020 en het bestaand beleid zijn als uitgangspunt genomen. Er worden geen voorstellen voor een beleidsmatige koerswijziging gedaan.
- De analyse richt zich op korte termijn effecten 2020 en 2021. Verder kijken heeft geen zin omdat niet duidelijk is hoelang de crisis gaat duren.
- De analyse richt zich op de effecten met de naar verwachting grootste impact. Van deze impact is een inschatting gemaakt.
- De in de tabel ingeschatte impact is exclusief compensatie door het rijk. Dit omdat de hoogte van de compensatie voor 1 maart tot 1 juni per gemeente pas bij de septembercirculaire bekend wordt gemaakt. In de tabel wordt wel aangegeven wanneer compensatie van toepassing is.
- De analyse kan niet worden gelezen als een definitieve financiële inschatting van de effecten van de coronacrisis, maar als een moment opname.

Financiële impact

De financiële impact van de coronacrisis op de begroting van de gemeente Voorschoten (hogere kosten en lager dan begrote inkomsten) is in beide scenario's als volgt (zie te tabel in de bijlage)

- In scenario twee van het CPB (een krimp van de economie in 2020 en een groei in 2021) is de financiële impact van de coronacrisis in 2020 € 395.000, in 2021 € 415.000 (zie onderaan de tabel op p. 2).
- In het meer sombere scenario vier is de financiële impact van de coronacrisis op de gemeentebegroting groter dan in het tweede scenario. In dit scenario is de impact in 2020 € 555.000 miljoen en in 2021 ruim € 1,0 miljoen.

¹ <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Scenarios-maart-2020-Scenarios-economische-gevolgen-coronacrisis.pdf>

Benadrukt wordt dat de deze forse financiële impact in beide scenario's exclusief compensatie door het rijk voor de periode 1 maart – 1 juni 2020 is. De uiteindelijke impact 2020 zal dan ook lager zijn, meer duidelijkheid hierover zal ontstaan bij de publicatie van de septembercirculaire. In onderstaande tabel vindt u een uitsplitsing van het verwachte financiële effect 2020 waarvoor het rijk voor 2020 compensatie heeft aangekondigd, en waarvan dat niet het geval is. Over compensatie in 2021 zijn nog geen afspraken gemaakt.

Financieel effect 2020	scenario 1	scenario 2
Compensatie	-200	-260
Geen compensatie	-195	-295
Totaal	-395	-555

Tabel 3 Financieel effect 2020 wel of geen compensatie, bedragen x € 1000.

Het college benadrukt nogmaals dat er sprake blijft van onzekerheid en dat de inschatting van de financiële impact per definitie moeilijk te geven is, met name voor 2021. In de komende planning- en control producten zullen wij u informeren als op dat moment meer duidelijk is over de financiële impact van de coronacrisis. In de najaarsnota zullen wij u informeren over de op dat moment daadwerkelijk gerealiseerde kosten/lagere inkomsten in 2020 als gevolg van de coronacrisis.

Relatie tot weerstandsvermogen

De gemeente Voorschoten heeft, dankzij het in de afgelopen jaren gevoerde prudente financiële beleid, voldoende weerstandscapaciteit opgebouwd om de, ook na (gedeeltelijke?) compensatie door het rijk, forse financiële impact van beide scenario's in 2020 en 2021 binnen deze weerstandscapaciteit op te kunnen vangen. Deze bedraagt volgens de jaarrekening 2019 bijna € 23,4 miljoen.

Met vriendelijke groeten

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

Ch.B. Aptroot,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Programma	Onderwerp	Toelichting effect	2020		2021		compen- satie 2020
			scenario 2	scenario 4	scenario 2	scenario 4	
0	Inkomsten burgerzaken	Inkomsten huwelijksleges zijn gedaald. In scenario 1 vindt in 2020 nog een inhaalslag plaats, in scenario 2 niet.	-10	-20	0	-20	Nee
0	Inkomsten belastingen (OZB, afvalstoffenheffing, precario, reclamebelasting, rioolheffing)	Op basis van recente informatie van de BSGR 31 mei is er op dit moment geen sprake van een toename van het aantal kwijtscheldingsverzoeken, noch van het aantal oninbaar verklaringen. Mogelijk is dit het positieve effect van de rijksmaatregelen. In scenario 1 gaan wij uit dat alle begrote inkomsten worden gerealiseerd. In scenario 2 gaan wij ervan uit dat in 2020 0,5% van het totaal begrote bedrag aan inkomsten oninbaar is, in 2021 1%. Dit alles is natuurlijk weer afhankelijk van eventuele rijksmaatregelen. 2020 is inclusief niet innen precariobelasting en uitstallingsgelden	-10	-70	0	-140	Nee
0	Extra inhuur WODV	In Voorschoten worden extra BOA's ingezet voor handhaving in de openbare ruimte. Hiervoor vindt inhuur plaats. Ook ten behoeve van de crisisorganisatie WODV wordt ingehuurd.	-30	-60		-60	Nee
1	GR Veiligheidsregio Hollands Midden	Voorschoten is deelnemer vna de GR Veiligheidsregio Holland Midden. De jaarlijkse bijdrage is ruim € 1,3 mln. In de Veiligheidsregio Hollands Midden bereiden politie, brandweer, GHOR en gemeenten zich samen met partners voor op risico's, rampen en crises. De GR schat vooralsnog in dat de extra kosten als gevolg van de coronacrisis binnen de begroting kunnen worden opgevangen.	0	0	0	0	Nee
3	Toerismebelasting	Door de coronacrisis overnachten er minder toeristen in Voorschoten waardoor de inkomsten toerismebelasting achterblijft bij de begroting. In scenario 2 2021 wordt er vanuitgegaan dat toerisme in de zomer weer op gang komt.	-60	-120	0	-80	Ja
5	Sport	Het rijk heeft 90 miljoen ter beschikking gesteld ter compensatie van gemeenten voor het kwijtschelden van huur sportverenigingen tussen 1 maart en 1 juni 2020. De regeling wordt voor de zomer gepubliceerd. Een BW besluit over kwijtschelden huur is in voorbereiding. In de begroting is € 50.000 aan huuropbrensten geraamd (voor een heel jaar)	pm	pm	pm	pm	Ja
6	Bijstand	Op dit moment zien wij een geringe stijging van het aantal bijstandsgerechtigden in Voorschoten. In de scenario's 1 gaan wij voor 2020 en 2021 uit van een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden van 5%, in scenario 2 van 5 % (2020 x 0,5) resp eigen risico. Het eigen risico is momenteel € 450.000 . Of er een effect optreedt, en hoe hoog dat effect is is sterk afhankelijk eventuele continuering rijksmaatregelen na 1 september.	-100	-100	-200	-450	Nee
6	Schuldhelpverlening	In scenario vier gaan wij in 2021 uit van een verdubbeling van het aantal schuldhelpverleningstrajecten (in 2020 wordt door de NOW en TOZO de instroom beperkt).	0	0	-75	-75	Nee

Programma	Onderwerp	Toelichting effect	2020		2021		compen- satie 2020
			scenario 2	scenario 4	scenario 2	scenario 4	
6	WMO en Jeugdhulp	Het Rijk en VNG hebben afspraken gemaakt om de zorgsector overeind te houden door middel van het financieren van de reguliere omzet, ook al wordt er minder of andere zorg ingezet. Ook is afgesproken dat evt meerkosten als gevolg van het naleven van de RIVM richtlijnen door gemeenten worden betaadl. Op dit moment is niet duidelijk wat de financiële impact is.	pm	pm	pm	pm	Ja
6	Uitvoering TOZO	De gemeente Voorschoten heeft € 3,5 miljoen als voorschot ontvangen van het rijk voor het uitvoeren van de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers. Er bestaat een risico indien tekorten ontstaan in de uitvoering en/of het niet vergoeden van voorgesloten bedragen van het rijk. De hoogte van dit risico is PM.	pm	pm	pm	pm	nvt
	Sociaal Werkbedrijf	De gemeente Voorschoten heeft de uitvoering van de wet sociale werkvoorziening uitbesteed aan DZB Leiden en heeft daarvoor een DVO afgesproken. Voorschoten betaalt een bijdrage aan de gemeente Leiden. De bijdrage van het rijk voor de uitvoering van de wet sociale werkvoorziening gaat naar de gemeente Leiden. De gemeente Leiden is dan ook risicodragend.	0	0	0	0	Ja
7	Kosten GGD	Als gevolg van de kosten voor het testen op het coronavirus en gemiste inkomsten voor reizigersvaccinaties zal de bijdrage van Voorschoten aan de GR GGD Holland Midden hoger worden dan begroot. De raming is exclusief eventuele compensatie door het rijk.	-140	-140	-140	-140	Ja
7	Afvalinzameling	Doordat de afgelopen maanden inwoners veel thuis zijn gebleven en thuis aan het werk zijn is het afvalaanbod sterk gestegen. IN het eerste scenario zorgt dit alleen in 2020 voor extra kosten, in het tweede gaan we ervan uit dat ook in 2021 veelal thuis wordt gewerkt waardoor het afvalaanbod hoog blijft.	-45	-45	0	-45	Nee
8	Inkomsten WABO	Er kunnen minder bouwplannen worden ingediend waardoor de inkomsten bouwleges lager zijn dan begroot. Daarnaast kan de uitvoering van vergunde grote bouwplannen vertragen, uitgesteld of ingetrokken worden. Op dit moment zien wij echter een dergelijk effect nog niet. In de begroting 2020 en 2021 is ong. 0,6 miljoen aan inkomsten begroot. De bij de jaarrekening voorgestelde egalisatiereserve is voldoende hoog om het risico op dalende inkomsten op te vangen.	0	0	0	0	Nee
		Totale impact	-395	-555	-415	-1010	

